

Kuntalaispaneelien toimintasääntö

Taustaa

Kunnanvaltuusto hyväksyi 13.5.2024 § 4 kuntalaisten kuulemisen ja osallisuuden mallin kunnan toiminnassa noudatettavaksi. Hyväksytyllä toimintamallilla toteutetaan kuntalain 22 §:n mukaista kunnan asukkaiden ja palvelujen käyttäjien oikeutta osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Päätöksellä hyväksyttiin kuntalaispaneelien käyttöön ottaminen.

Paneelienkin toimintaan liittyvää valmisteluprosessia on kuvattu kuntalaisten kuulemisen ja osallisuuden mallin kunnan sisäisissä ohjeissa.

Kuntalaispaneelit toimivat kunnanhallituksen nimittämienä toimikuntina, joiden toimintasäännön kunnanhallitus hyväksyy.

1. Rautjärven kunnan kuntalaispaneelit

- Vanhus- ja vammaispaneeli,
- Nuorten paneeli,
- Lapsiperhepaneeli,
- Järjestöpaneeli ja
- Yrittäjäpaneeli

Vanhus- ja vammaispaneelina toimii vanhus- ja vammaisneuvosto ja nuorisopaneelina nuorten vaikuttajaryhmä, jotka ovat myös kuntalain mukaisia vaikuttamistoimieliminä. Vaikuttamistoimielimillä on erilliset toimintasäännöt, joita ensi sijassa noudatetaan ja joita tämä kuntalaispaneelien toimintasääntö täydentää.

2. Kuntalaispaneelin tehtävät

- Kuntalaispaneelit toimivat edustamansa kuntalaisryhmän asiantuntijoina, joiden näkemys tulee päätöksenteossa ottaa huomioon.
- Kuntalaisnäkökulman tuominen valmistelussa olevien asioiden ennakkoarviointiin
- Toimenpide-esitysten tekeminen
- Kuntalais- ja valtuustoaloitteiden arviointi
- Osallistavan budjetoinnin toteuttaminen

3. Kuntalaispaneelin jäsenet, toimikausi ja vastuuhenkilöt

Kunnanhallitus nimeää kuntalaispaneeliin 6-10 jäsentä järjestöjen ja kuntalaisten esityksestä. Paneelien kokoonpanossa tulee ottaa huomioon kunnan eri osa-alueet, edustavuus paneelin kohderyhmässä ja sukupuolijakauma.

Ensi sijassa kunnanhallitus valitsee paneelin jäseniksi henkilöitä, jotka eivät toimi aktiivisesti kunnan muissa luottamustehtävissä.

Kuntalaispaneelin toimikausi on 2–4 vuotta ja toimikausi päättyy valtuustokauden vaihtuessa.

Kunnanhallitus nimeää

1. kuntalaispaneeleille koordinaattorin, joka huolehtii paneeleiden aikatauluista, valmistelijoiden esittämien asioiden ottamisesta paneelien käsittelyyn, paneelien koolle kutsumisesta, paneeleiden arvioiden välittämisestä valmistelijoille sekä kokouspalkkioista ja matkakorvauksista
2. paneelille vastuuhenkilön, jonka tehtävänä on toimia paneelin puheenjohtajana, huolehtia paneelin kokouskutsusta, sekä pöytäkirjasta.

4. Kuntalaispaneelin kokoontuminen

Kuntalaispaneeli kokoontuu 4 kertaa vuodessa kunnan toiminnan vuosikellon mukaisesti:

1. paneeli, helmikuu: käyttösuunnitelmat ja toimeenpano
2. paneeli, toukokuu: tilinpäätös, 1. neljännesvuosiraportti, talousarvion laadintaohjeet ja paneelin kohderyhmään liittyvien tarpeiden huomioiminen tulevassa talousarviossa
3. paneeli, syyskuu: strategian toteutumisen seuranta
4. paneeli, marraskuu: hyväksyttäväksi menevät suunnitelmat ja ohjelmat, kuten talousarvio, hyvinvointisuunnitelma, investointisuunnitelma ym.

Paneelit voivat kokoontua myös muulloin yksittäisen valmisteltavan asian ennakkoarviointia varten.

Eri paneelien kokouksia tulee pyrkiä ajallisesti yhdistämään, jolloin asiaa valmisteleva viranhaltija voi esitellä asian yhteisesti. Yhdistämisestä päättävät paneelien vastuuhenkilöt.

5. Kokousmenettelyt ja paneelien huomioon ottaminen päätöksenteossa

Paneeli on toimivaltainen, kun vähintään puolet sen jäsenistä on läsnä. Paneelin kokouksiin on mahdollista osallistua etänä.

Paneelin käsittelyyn tulevan asian esittelystä vastaa valmistelusta vastaava viranhaltija. Valmistelijan tulee ilmoittaa seuraavaan paneelokokoukseen tulevat asiat.

Päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnissa noudatetaan Rautjärven kunnan ohjetta ennakkoarvioinnista (EVA). Ennakkoarviointia edellyttävä asia on tuotava paneelin käsittelyyn pääsääntöisesti seuraavassa paneelin

säännönmukaisessa kokouksessa. Paneelin ennakkoarvioinnit liitetään pöytäkirjaan.

Suunnitelmista ja muusta ohjelmallisesta kehittämisestä sekä niiden toteutumisesta ei ohjeen mukaista ennakkoarviointia tehdä vaan niistä käydään paneeleissa vastuuvastuun valmistelijan esittelyn pohjalta keskustelu ja paneelin enemmistön näkemykset sekä toimenpide-ehdotukset kirjataan pöytäkirjaan.

Paneelien tekemät ennakkoarviot, näkemykset ja toimenpide-ehdotukset liitetään kunkin asian valmisteluasiakirjoihin niin, että ne tulevat huomioiduksi päätöksenteossa.

6. Osallistavan budjettimäärärahan käyttö

Paneeli päättää sille osoitetun osallistavan budjetin käytöstä määräraha on käytettävä talousarviovuoden aikana. Varattu määräraha voidaan käyttää useampaan eri kohteeseen ja määrärahaa voidaan käyttää myös kuntalaispaneelien yhdessä sopimaan kohteeseen.

Paneelin vastuuhenkilön huolehti määrärahan käytön toimeenpanosta.

7. Luottamuksellisten, salaisten ja arkaluontoisten asioiden käsittely

Paneelin arvioitavaksi ja käsiteltäväksi voidaan tuoda salaista ja luottamuksellista aineistoa, kun se kokonaisarvioinnin kannalta on olennaista.

Salainen, luottamuksellinen ja arkaluontoinen aineisto on luokiteltava salaiseksi lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Paneelien jäsenillä on virkavastuulla vaitiolovelvollisuus haltuunsa saamasta salaisesta, luottamuksellisesta aineistosta tai arkaluontoisesta henkilötiedosta, josta ei saa kertoa, näyttää tai luovuttaa tietoja kuin niille, joilla on siihen oikeus.